Lieta Nr. A42885709
(A8857-09/14)

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 7.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese L. Hāzenfuse,

piedaloties pieteicējam *E.K.*,
atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras pārstāvei *A.M.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu pēc *E.K.* pieteikuma par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2009.gada 27.maija lēmuma Nr.52-14/NA/6604 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – VSAA) direktores 2009.gada 27.maija lēmumu Nr.52-14/NA/6604 (turpmāk – Lēmums) atstāts negrozīts VSAA Rīgas rajona nodaļas 2009.gada 2.aprīļa lēmums Nr.30800 „Par pensijas atteikšanu".

[1.1] Lēmumā konstatēts, ka 2009.gada 9.martā *E.K.*, iesniedzot iesniegumu VSAA Rīgas rajona nodaļā, pieprasīja piešķirt vecuma pensiju ar atvieglotiem noteikumiem no 2008.gada 9.marta.

[1.2] Vadoties no likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 8., 9.,11., 48.punkta normām, Lēmumā konstatēts, ka ar 2008.gada martu vecuma pensiju ar atvieglotiem noteikumiem pēc Ražotņu, nozaru, cehu, profesiju un amatu saraksta Nr.2 var piešķirt vīriešiem, kuri sasnieguši 56,5 gadu vecumu, ja viņi ir nostrādājuši līdz 1996.gada 1.janvārim darbos, kas paredzēti 1.un 2.sarakstā ne mazāk kā 8 gadus un četrus mēnešus ar kopējo apdrošināšanas stāžu ne mazāku par 25 gadiem.

Atbilstoši 2.saraksta XXXII nodaļai „Vispārējās profesijas", tiesības uz vecuma pensiju pēc atvieglotiem noteikumiem ir gāzes metinātājiem, elektrogāzes metinātājiem un argona un atomūdeņraža metināšanas metinātājiem, kā arī elektrometinātājiem, kuri bija nodarbināti ar automātisko un pusautomātisko elektrometināšanu zem kušņa slāņa.

[1.3] Lēmumā nodibināts, ka *E.K.* ir dzimis */dzimšanas dati/*, tas ir, šobrīd viņam ir 59 gadi. Viņa kopējais darba stāžs ir 33 gadi 2 mēneši un 8 dienas, un viņa speciālais stāžs, kas dod tiesības uz pensiju ar atvieglotiem noteikumiem pēc 2.saraksta, ir 5 gadi 5 mēneši un 17 dienas (no 1978.gada 13.jūnija līdz 1981.gada 24.augustam, no 1981.gada 26.augusta līdz 1983.gada 12.septembrim un no 1983.gada 10.oktobra līdz 1983.gada 27.decembrim strādāja par elektrogāzes metinātāju).

2009.gada 19.maijā *E.K.* iesniedza VSAA Cēsu zonālā valsts arhīva 2009.gada 6.aprīļa arhīva izziņu Nr.6-28/K-76, kurā apliecināts, ka padomju saimniecības „Vestiena" pavēlēs par personālu ir ziņas, ka *E.K.* pieņemts darbā par metinātāju bez norādes „gāzes" vai „elektro" un atbrīvots no darba kā metinātājs (arī bez norādes „gāzes" vai „elektro"). Tā kā metinātāji nav iekļauti Ražotņu, nozaru, cehu, profesiju un amatu sarakstos, tad VSAA nevar *E.K.* speciālajā apdrošināšanas stāžā ieskaitīt darba periodu no 1976.gada 1.jūnija līdz 1978.gada 17.maijam.

[1.4] Lēmumā ir atsauces uz likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu $2.^1$ punktu un Ministru kabineta 2002.gada 23.aprīļa noteikumu Nr.165 „Apdrošināšanas

periodu pierādīšanas, aprēķināšanas un uzskaites kārtība" 7.punktu. Lēmumā atzīts, ka par laika periodu no 1992.gada 15.septembra līdz 1994.gada 15.oktobrim, kad *E.K.* strādājis pašvaldības komunālajā uzņēmumā „Jumis", var ieskaitīt kopējā apdrošināšanas stāžā, taču nevar ieskaitīt speciālajā apdrošināšanas stāžā, jo personīgajos kontos T-54 par 1992.un 1993.gadu nav norādīts, kādā profesijā viņš ir strādājis, savukārt personīgajā kontā par 1994.gadu ir norādīta profesija „strādnieks". Līdz ar to Lēmumā atzīts, ka Siguldas pilsētas SIA „Jumis" (turpmāk – SIA „Jumis) savā 2009.gada 13.marta izziņā Nr.40 ir nepamatoti norādījusi, ka *E.K.* ir strādājis par gāzes elektrometinātāju.

[1.5] Lēmumā norādīts, ka, izskatot jautājumu par *E.K.* tiesībām uz pensiju, VSAA nevar ņemt vērā viņa paskaidrojumus, ka laika periodā no 1976.gada 1.jūnija līdz 1978.gada 17.maijam un no 1992.gada septembra līdz 1995.gada 31.decembrim strādājis par elektrometinātāju un elektrogāzes metinātāju, jo apdrošināšanas stāžs (tajā skaitā speciālais stāžs) jāapliecina ar dokumentiem.

Tā kā *E.K.* iesniegtie dokumenti apliecina, ka viņš darbos, kas paredzēti 2.sarakstā, strādājis 5 gadus, 5 mēnešus un 17 dienas, tad viņam nav tiesību uz pensiju ar atvieglotiem noteikumiem.

[2] 2009.gada 26.jūnijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *E.K.* (turpmāk-pieteicējs) pieteikums par VSAA (turpmāk – atbildētājs) 2009.gada 27.maija lēmuma Nr.52-14/NA/6604 atcelšanu, kurā pieteicējs norāda, ka par elektrometinātāju ir nostrādājis vairāk nekā 10 gadus. Tāpat pieteikumā norādīts, ka VSAA nav ievērojusi pieteicēja intereses un nav ņēmusi vērā SIA „Jumis" izziņu Nr.40, kā arī nav pietiekami pamatojusi apgalvojumu, ka šīs izziņas saturs neatbilst patiesībai. Pieteikumā paskaidrots, ka izziņā norādītos faktus var apliecināt liecinieki *A.N.* un *N.U.*

[3] 2009.gada 4.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemtajā rakstveida paskaidrojumā VSAA pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā izklāstītajiem apsvērumiem.

[4] Pieteicējs tiesas sēdē paskaidroja, ka padomju saimniecībā „Vestiena" un SIA „Jumis" veicis darba pienākumus kā metinātājs, pielietojot arī elektrometināšanas un gāzes metināšanas metodes.

[5] Atbildētāja pārstāve tiesas sēdē prasību neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumos norādītajiem faktiem. Papildus atbildētāja pārstāve norādīja, ka pieteicējam tiesības uz pensiju ar atvieglotiem noteikumiem būtu gadījumā, ja viņš būtu strādājis tikai kā gāzes metinātājs vai elektrometinātājs, nevis arī kā metinātājs un veicis citus darba pienākumus.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka pieteicēja pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[7] No lietas materiāliem tiesa konstatē turpmāk minētos apstākļus:

[7.1] *E.K.* dzimis */dzimšanas dati/*. Viņa kopējais darba stāžs ir 33 gadi 2 mēneši un 8 dienas *(lietas 4.lapa).*

[7.2] 2009.gada 9.martā VSAA Rīgas rajona nodaļā saņemts pieteicēja iesniegums ar lūgumu piešķirt vecuma pensiju ar atvieglotiem noteikumiem *(lietas 4.lapa).*

[7.3] Ar 2009.gada 2.aprīļa VSAA Rīgas rajona nodaļas lēmumu Nr.30800 pieteicējam atteikts piešķirt vecuma pensiju ar atvieglotiem noteikumiem *(lietas 23.lapa).*

[7.4] Lietai pievienota Cēsu zonālā valsts arhīva izziņa par to, ka pieteicējs 1976.gada 1.jūnijā pieņemts darbā Madonas rajona Vestienas ciema padomju saimniecībā „Vestiena" par metinātāju un kā metinātājs atbrīvots no darba 1978.gada 17.maijā *(lietas 24.lapa).*

[7.5] Lietai pievienota Siguldas zonālā valsts arhīva izziņa, kurā norādīts, ka arhīvā ir nodoti dokumenti par laika posmu līdz 1991.gadam *(lietas 24.lapa).*

[7.6] Lietai pievienotas SIA „Jumis" personīgo kontu izdrukas *(lietas 25. – 29.lapa).*

[7.7] SIA „Jumis" 2009.gada 13.marta izziņā norādīts, ka pieteicējs no 1992.gada septembra līdz 1997.gada septembrim ir strādājis SIA „Jumis" par gāzes elektrometinātāju *(lietas 6.lapa).*

[7.8] Ar VSAA direktores 2009.gada 27.maija lēmumu Nr.52-14/NA/6604 atstāts negrozīts VSAA Rīgas rajona nodaļas 2009.gada 2.aprīļa lēmums Nr.30800 *(lietas 4. – 5.lapa).*

[8] Saskaņā ar APL 103.pantu administratīvā procesa tiesā būtība ir tiesas kontrole pār iestādes izdota administratīvā akta vai iestādes faktiskās rīcības tiesiskumu vai lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros, kā arī privātpersonas publiski tiesisko pienākumu vai tiesību noskaidrošana un no publisko tiesību līguma izrietošo strīdu izskatīšana.

Saskaņā ar APL 250.panta pirmo daļu, tiesa taisa spriedumu, pārbaudījusi, vai administratīvais akts izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus, administratīvais akts atbilst materiālo tiesību normām, administratīvā akta pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu vai tam piešķirtās, apstiprinātās vai noraidītās tiesības.

[9] Tiesa konstatē, ka pieteicējs vēries tiesā, lūdzot atcelt 2009.gada 27.maija VSAA lēmumu Nr.52-14/NA/6604, ar kuru atteikts piešķirt vecuma pensiju ar atvieglotiem noteikumiem.

Vērtējot pieteicēja lūgumu, tiesa konstatē, ka pieteikuma priekšmets ir prasījums par labvēlīga administratīva akta izdošanu, jo pārsūdzētais Lēmums ir atteikums izdot labvēlīgu administratīvo aktu. No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs ir vērsies VSAA, lai panāktu sev labvēlīga administratīvā akta izdošanu, proti, lai viņam tiktu piešķirta vecuma pensija ar atvieglotiem noteikumiem.

Kā izriet no tiesu prakses, atteikums ir negatīvs administratīvs akts, kas neko nemaina personas tiesiskajā stāvoklī un tam nav turpinošas iedarbības. Līdz ar to nav iespējams runāt par atteikuma kā tāda spēka zaudēšanu vai atcelšanu. Atceļot atteikumu, personas tiesiskajā stāvoklī nekas nemainās. Tāpēc arī atteikuma gadījumā pieteikuma priekšmets tiesā ir labvēlīga administratīvā akta izdošana. Ja labvēlīga administratīvā akta izdošana nav iespējama, tad tiesa var vērtēt vienīgi atteikuma prettiesiskumu *(skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 3.marta spriedumu lietā SKA-34/2007).*

No minētā izriet, ka atteikumu kā negatīvu aktu nav iespējams atcelt, bet vērtēt, vai iespējama labvēlīga administratīvā akta izdošana.

Ņemot vērā augstāk norādīto, pieteicēja prasījums interpretējams kā pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, jo ar pārsūdzētā Lēmuma atcelšanu netiek panākts pieteicēja mērķis, kura dēļ ierosināts administratīvais process iestādē. Tādēļ lietā noskaidrojams, vai ir pamatots pieteicēja prasījums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – pensijas piešķiršanu ar atvieglotiem noteikumiem.

[10] Lietā nav strīda par pieteicēja darba stāžu laika posmā no 1978.gada 13.jūnija līdz 1981.gada 24.augustam, no 1981.gada 26.augusta līdz 1983.gada 12.septembrim un no 1983.gada 10.oktobra līdz 1983.gada 27.decembrim, kad pieteicējs strādājis par elektrogāzes un elektrometinātāju. Līdz ar to nav strīda, ka pieteicēja speciālais stāžs, kas dod tiesības uz pensiju ar atvieglotiem noteikumiem, ir vismaz 5 gadi, 5 mēneši un 17 dienas.

Lietā ir strīds par to, vai pieteicējam ir tiesības uz vecuma pensiju ar atvieglotiem noteikumiem, proti, vai pieteicēja speciālajā apdrošināšanas stāžā ir ieskaitāms darba periods no 1976.gada 1.jūnija līdz 1978.gada 17.maijam padomju saimniecībā „Vestiena" un no 1992.gada 1.septembra līdz 1995.gada 31.decembrim, kad pieteicējs strādājis SIA „Jumis".

[11] Atbildētāja Lēmums pamatots ar likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 7., 8., 9., 11., 48.punktu, 1990.gada 29.novembra Augstākās Padomes lēmuma „Par Latvijas Republikas likuma „Par valsts pensijām" spēkā stāšanās kārtību 5.punktu.

Likuma „Par valsts pensijām" (stājās spēkā 1996.gada 1.janvārī) pārejas noteikumu 48.punkts noteic, ka no 2007.gada 1.janvāra personām, kuru kopējais apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 25 gadiem, no kuriem līdz 1995.gada 31.decembrim vismaz trešā daļa nostrādāta kaitīgos un smagos vai sevišķi kaitīgos un sevišķi smagos darba apstākļos saskaņā

ar pārejas noteikumu 11.punktā ietvertajiem sarakstiem, ir tiesības vecuma pensiju pieprasīt piecus gadus pirms šā likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā vecuma sasniegšanas (ievērojot šo pārejas noteikumu 8.punktu). Savukārt šā likuma pārejas noteikumu 11.punkts noteic, ka, nosakot tiesības uz pensiju sakarā ar apdrošināšanas stāžu, kāds norādīts šo pārejas noteikumu 10.punkta 1.apakšpunktā, par darbu sevišķi kaitīgos un sevišķi smagos darba apstākļos vai kaitīgos un smagos darba apstākļos, Latvijas teritorijā piemērojami saraksti, kuri līdz likuma „Par valsts pensijām" spēkā stāšanās dienai, proti, līdz 1996.gada 1.janvārim, noteica ražotņu, cehu, profesiju un amatu atbilstību darbam, kas dod tiesības uz vecuma pensiju ar atvieglotiem noteikumiem.

Līdz 1996.gada 1.janvārim saskaņā ar Augstākās Padomes 1990.gada 29.novembra lēmuma „Par Latvijas Republikas likuma „Par valsts pensijām" spēkā stāšanās kārtību" 5.punktu atļauts Latvijas Republikas teritorijā piemērot normatīvos aktus, kas dod tiesības uz valsts pensiju ar atvieglotiem noteikumiem par darbu kaitīgos vai smagos darba apstākļos (..) līdz laikam, kad Latvijas Republikas Ministru Padome apstiprinās ražošanas nozaru, cehu, profesiju un amatu sarakstus, kas dod tiesības uz pensiju ar atvieglotiem noteikumiem Latvijas Republikā.

Ražotņu, cehu, profesiju un amatu 1. un 2.saraksts (turpmāk – Profesiju un amatu saraksts) apstiprināti ar PSRS Ministru Padomes 1956.gada 22.augusta lēmumu Nr.1173. Saraksts Nr.1 paredzēja tiesības uz vecuma pensiju pēc atvieglotiem noteikumiem par darbu ar sevišķi kaitīgiem vai sevišķi smagiem darba apstākļiem. Saraksts Nr.2 paredzēja tiesības uz vecuma pensiju pēc atvieglotiem noteikumiem par darbu ar kaitīgiem vai smagiem darba apstākļiem.

No minētā izriet, ka, izvērtējot personas tiesības uz vecuma pensiju pēc atvieglotiem noteikumiem, tiek piemēroti PSRS Ministru Padomes 1956.gada 22.augusta apstiprinātie saraksti ar darbiem un amatiem, kuri dod tiesības uz vecuma pensiju pēc atvieglotiem noteikumiem. Tomēr, vecuma pensijas piešķiršana pēc atvieglotiem noteikumiem notiek saskaņā ar 1995.gada 2.novembra likumu „Par valsts pensijām".

Tāpat no minētajām tiesību normām secināms, ka viens no kritērijiem vecuma pensijas ar atvieglotiem noteikumiem saņemšanai par darbu kaitīgos un smagos darba apstākļos Latvijas teritorijā ir personas nodarbinātība darbos, kas paredzēti 2.sarakstā. Turklāt vēl bez iepriekš minētā kritērija atbilstoši likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 8., 9., 10.punktam vecuma pensijas saņemšanai ar atvieglotiem noteikumiem vienlaicīgi vēl ir nepieciešami citi likumā noteiktie kritēriji – noteikta vecuma sasniegšana, noteikts kopējais un speciālais apdrošināšanas stāžs.

[12] Profesiju un amatu saraksta Nr.2 XXXII nodaļā „Vispārējās profesijas" noteikts, ka tiesības uz vecuma pensiju pēc atvieglotiem noteikumiem ir gāzes metinātājiem, elektrogāzes metinātājiem un argona un atomūdeņraža metināšanas metinātājiem, kā arī elektrometinātājiem, kuri bija nodarbināti ar automātisko un pasautomātisko elektrometināšanu zem kušņa slāņa. Līdz ar to pieteicēja speciālajā darba stāžā ir ieskaitīts darba periods no1978.gada 13.jūnija līdz 1981.gada 24.augustam, no 1981.gada 26.augusta līdz 1983.gada 12.septembrim un no 1983.gada 10.oktobra līdz 1983.gada 27.decembrim, kad viņš strādājis par elektrogāzes un elektrometinātāju.

Tomēr, lai pieteicējs iegūtu tiesības saņemt pensiju uz atvieglotiem noteikumiem saskaņā ar 2.sarakstu, ir jākonstatē sekojošu un vienlaicīgi pastāvošu nosacījumu kopums:

1) personas kopējais darba stāžs ir 25 gadi un vairāk;

2) persona līdz 1996.gada 1.janvārim vismaz trešo daļu darba stāža nostrādājusi kaitīgos un smagos vai sevišķi kaitīgos un sevišķi smagos darba apstākļos saskaņā ar pārejas noteikumu 11.punktā ietvertajiem sarakstiem;

3) persona ir sasniegusi 56,5 gadu vecumu.

Lietā nav strīda par pieteicēja kopējo darba stāžu 33 gadi, 2 mēneši un 8 dienas, speciālo darba stāžu, kas, strādājot kā elektrometinātājam, ir 5 gadi, 5 mēneši un 17 dienas, un faktu, ka pensijas pieprasīšanas brīdī pieteicējs sasniedzis 59 gadu vecumu.

Tiesai ir jānoskaidro, vai ir pamatots pieteicēja arguments, ka viņa speciālais darba stāžs ir ne mazāks kā 8 gadi un 4 mēneši, kas pie augstāk uzskaitītajiem kritērijiem piešķirtu tiesības saņemt pensiju uz atvieglotiem noteikumiem.

[13] Likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 7. punktā norādīts, ka pārejas periodā apdrošināšanas stāžu apliecinoši dokumenti ir darba grāmatiņa, darba līgumu grāmatiņa, dokuments, kas apliecina apdrošināšanas iemaksu izdarīšanu, citi dokumenti, kas apliecina apdrošināšanas stāžu (izziņas, darba līgumi un to izpildi apliecinoši dokumenti u.c.). Tātad no minētās tiesību normas izriet, ka tieši darba stāžu apliecinoši dokumenti ir vērtējami kā pierādījumi apdrošināšanas stāža esamībai vai neesamībai.

Kā norādījusi Administratīvā apgabaltiesa 2009.gada 17.februāra spriedumā lietā Nr.AA43-0299-09/14 11.2 punktā, „no likuma „Par valsts pensijām" (27. un 30.pants) izriet, ka pensijas piešķiršanai nepieciešamos dokumentus (izņemot Pensiju likuma 10.pantā noteikto VSAA uzkrāto datu apliecinošos) jāiesniedz pašai personai. Šos dokumentus VSAA ir pienākums izvērtēt kā pierādījumus personas apdrošināšanas (darba) stāžam. Tieši personas pienākums ir kompetentajai iestādei pierādīt savu darba stāžu. Gadījumā, ja personas iesniegtie dokumenti nepierāda nepieciešamo apdrošināšanas (darba) stāžu, atbildētāja pienākums ir izdot obligāto administratīvo aktu – pensijas pieprasījumu noraidīt, lēmumā norādot atteikuma iemeslus, kā tas ir arī konkrētajā gadījumā".

[14] No lietas materiāliem izriet, ka no 1976.gada 1.jūnija līdz 1978.gada 17.maijam pieteicējs strādājis par metinātāju padomju saimniecībā „Vestiena". Minēto faktu apliecina ieraksti darba grāmatiņā *(lietas 35.lapa).*

2009.gada 19.maijā pieteicējs atbildētājam iesniedzis Cēsu zonālā valsts arhīva izziņu Nr.6-28/K-76. No minētās izziņas izriet, ka padomju saimniecības „Vestiena" pavēlēs par personālu ir ziņas, ka pieteicējs 1976.gada 1.jūnijā pieņemts darbā Madonas rajona Vestienas ciema padomju saimniecībā „Vestiena" par metinātāju bez norādes „gāzes" vai „elektro", un kā metinātājs atbrīvots no darba 1978.gada 17.maijā *(lietas 24.lapa).*

Kā tika konstatēts augstāk, Profesiju un amatu sarakstā Nr.2 nav iekļauta profesija „metinātājs". Tā kā pieteicējs nav iesniedzis citus dokumentus un pierādījumus, kas apliecinātu, ka pieteicējs padomju saimniecībā „Vestiena" strādājis par gāzes vai elektrometinātāju, tad atbildētājs pamatoti padomju saimniecībā „Vestiena" nostrādāto laika periodu nav ieskaitījis speciālajā darba stāžā.

[15] Attiecībā uz pieteicēja darba stāžu SIA „Jumis" tiesa konstatē sekojošo.

[15.1] Pieteicējs ir iesniedzis SIA „Jumis" izziņu Nr.40. Tajā norādīts, ka pieteicējs uzņēmumā strādājis par gāzes elektrometinātāju no 1992.gada septembra līdz 1997.gada septembrim *(lietas 6.lapa).* Tajā pat laikā lietā nav neviena cita dokumentāra pierādījuma tam, ka pieteicējs SIA „Jumis" laika periodā no 1992.gada septembra līdz 1997.gada septembrim strādājis par gāzes elektrometinātāju. Gluži pretēji, no *E.K.* personīgo kontu izdrukām izriet, ka 1994.gadā pieteicēja amats ir bijis „strādnieks" *(lietas 27.lapa),* bet par 1996. un 1997.gadā – metinātājs, bez norādes „gāzes" vai „elektro" *(lietas 28., 29.lapa).*

[15.2] Pats pieteicējs tiesas sēdē paskaidroja, ka padomju saimniecībā „Vestiena" un SIA „Jumis" veicis darba pienākumus kā metinātājs, pielietojot arī elektrometināšanas un gāzes metināšanas metodes. No pieteicēja paskaidrojumiem izriet, ka viņš norādītajās darba vietās galvenokārt veicis metinātāja pienākumus, bieži izmantojot elektrometināšanas un gāzes metināšanas metodes. Tātad no šiem paskaidrojumiem secināms, ka ne visa veida metināšanas darbos ir bijusi nepieciešamība pielietot gāzi vai izmantot elektrometināšanu, ir bijuši gadījumi, kad metināšanu varēja veikt, nepielietojot šīs metodes.

[15.3] Tiesas sēdē kā liecinieki tika nopratināti bijusī SIA „Jumis" */amats/ N.U.* un SIA „Jumis" */amats/ A.N.*.

N.U. liecināja, ka pieteicējs strādājis uzņēmumā par metinātāju, pārsvarā metinot ceļa tehniku, buldozerus, atkritumvedēju mašīnas un konteinerus. Lieciniece liecināja, ka pieteicējs metināšanā izmantojis gan gāzi, gan elektrometināšanas iekārtas, taču nevarēja paskaidrot, vai vienmēr metināšanā tika izmantota gāze vai elektrometināšana. Tajā pat laikā

lieciniece liecināja, ka pieteicēja pamatdarbs bija metinātājs, bet nepieciešamības gadījumā viņš tika pieaicināts pie iekraušanas darbiem *(lietas 40.lapa).*

A.N. liecināja, ka pieteicējs SIA „Jumis" bija pieņemts darbā kā metinātājs ar blakus funkcijām, un nepieciešamības gadījumā viņam bija jāpalīdz autoatslēdzniekam. Liecinieks arī paskaidroja, ka iestādē bija divi aparāti – gan gāzes, gan elektro, un tie tika lietoti atkarībā no nepieciešamības *(lietas 40.lapa).*

Uzklausījusi liecinieku liecības, tiesa konstatē, ka tai nav pamata apšaubīt liecinieku stāstīto. No liecinieku liecībām apstiprinās pieteicēja apgalvojums, ka viņš SIA „Jumis" ir veicis metinātāja pienākumus, nepieciešamības gadījumā metinot ar gāzi vai strādājot kā elektrometinātājs. Tajā pat laikā gan no pieteicēja paskaidrojumiem, gan liecinieku liecībām izriet, ka metināšana ar gāzi vai elektrometināšana nebija galvenie un vienīgie darba pienākumi, pieteicējs ne vienmēr metināšanas procesā ir pielietojis gāzi vai elektormetināšanu, un nepieciešamības gadījumos veicis citus darba pienākumus, nesaistītus ar metināšanu. Līdz ar to secināms, ka pieteicējs, SIA „Jumis" ir veicis dažādus darbus, ne tikai strādājis kā gāzes vai elektrometinātājs.

[16] Kā augstāk tika noskaidrots, personas tiesības uz vecuma pensiju pēc atvieglotiem noteikumiem izrietēja no PSRS Ministru Padomes 1956.gada 22.augusta apstiprinātajiem sarakstiem ar darbiem un amatiem, kuri dod tiesības uz vecuma pensiju pēc atvieglotiem noteikumiem. Cita starpā no Profesiju un amatu saraksta Nr.2 XXXII nodaļas tiesības uz vecuma pensiju pēc atvieglotiem noteikumiem pienācās arī gāzes metinātājiem, elektrogāzes metinātājiem un argona un atomūdeņraža metināšanas metinātājiem, kā arī elektrometinātājiem, kuri bija nodarbināti ar automātisko un pusautomātisko elektrometināšanu zem kušņa slāņa.

Lai labāk izprastu dažādos pensionēšanās ar atvieglotiem noteikumiem pamatus, kas tika ieviesti PSRS laikā, ir jāņem vērā PSRS Ministru Padomes Darba un darba algas valsts komitejas un Vissavienības Arodu biedrību padomes centrālā sekretariāta skaidrojums (turpmāk – Skaidrojums), kas izsludināts 1976.gada 2.aprīlī Nr.5.8 „Kārtība, kādā piemērojami PSRS Ministru Padomes 1956.gada 22.augusta lēmumu Nr.1173 apstiprinātie ražotņu, cehu, profesiju un amatu saraksti, darbs kuros dod tiesības uz valsts pensiju ar atvieglotiem noteikumiem un atvieglotos apmēros".

Skaidrojuma 7.punktā ir noteikta kārtība, kādā ir tiesības saņemt pensiju ar atvieglotiem nosacījumiem Profesiju un amatu sarakstā Nr. 1 un Nr.2 strādājošiem profesijās un amatos, kurās tie bija nodarbināti amatu savienošanas kārtībā. No šī punkta izriet, ka pensiju ar atvieglotiem nosacījumiem var saņemt tikai tad, ja tika savienoti tādi veicamie darbi, profesijas vai amati, kas paredzēti sarakstā Nr.1 un Nr.2, savukārt, ja tika savienoti darbi, no kuriem viens nav paredzēts sarakstā Nr.1 vai Nr.2, tad pensija tiek piešķirta uz vispārējiem nosacījumiem.

Tā kā no tiesas sēdē uzklausītajiem pieteicēja un liecinieku paskaidrojumiem izriet, ka pieteicējs gāzes un elektrometinātāja darbu tika savienojis ar metinātāja darbu un cita veida darbu, tad saskaņā ar Skaidrojumu 7.punktu pieteicēja nostrādātais laiks SIA „Jumis" no 1992.gada 1.septembra līdz 1995.gada 31.decembrim nav ieskaitāms pieteicēja speciālajā darba stāžā.

[17] Ņemot vērā augstāk minēto, tiesa atzīst, ka pieteicējam nav subjektīvu tiesību prasīt speciālajā apdrošināšanas stāžā ieskaitīt darba periodus no 1976.gada 1.jūnija līdz 1978.gada 17.maijam un no 1992.gada 1.septembra līdz 1995.gada 31.decembrim. Tiesa secina, ka šajos laika periodos pieteicējs tika nodarbināts profesijās, kuras nav iekļautas Profesiju un amatu sarakstā.

[18] Pastāvot nodibinātajiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2009.gada 27.maija lēmums Nr.52-14/NA/6604 ir tiesisks un pamatots, kā arī nepastāv pieteicēja pieprasītā labvēlīgā administratīvā akta izdošanas nosacījumi. Līdz ar to pieteicēja prasījums par Lēmuma atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu, 289.- 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt *E.K.* pieteikumu par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2009.gada 27.maija lēmuma Nr.52-14/NA/6604 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnese L.Hāzenfuse